

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

Разработването и защитата на магистърска теза представлява завършващ етап на обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен “магистър”. Магистърската теза дава възможност на студентите да се доразвият, обогатят и насочат към решаването на практически въпроси. Този процес се съпътства със систематизиране на вече натрупаните знания, умения и навици, придаването на нови нюанси и тяхното теоретично интерпретиране и практическо апробиране.

Магистърската теза трябва да демонстрира способността на автора да извършва изследване на определен проблем, да заема позиция за практическото му решаване и писмено да излага постигнатите резултати. Нейното съдържание не трябва да е преразказ на изучаван материал или сбор от части от книги и статии. Необходимо е да се представят различни гледни точки, подходи, методи и др., свързани с обекта и предмета на изследването.

I. ИЗБОР НА МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

При *избора на тема* на магистърската теза студентите използват списъка с примерните теми за магистърски тези. Студентите избират тема съобразно техните интереси и възможности за провеждане на практическо изследване. Избраната тема се доуточнява с научния ръководител.

Заглавието на магистърската теза трябва да е свързано с целта, обекта и/или предмета на изследването. То трябва да бъде кратко, конкретно и ясно формулирано.

II. ТЕХНОЛОГИЯ НА РАЗРАБОТВАНЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Успешното разработване на магистърската теза включва следните етапи:

1. Всеки студент изготвя библиографска справка и проучва основните литературни източници в избраната област. На тази основа той разработва примерен план на магистърската теза.
2. Примерният план се обсъжда и доуточнява с научния ръководител.
3. Студентът работи задълбочено върху изследването при постоянен контакт с научния ръководител и помощ от негова страна.
4. В предварително установения с научния ръководител срок студентът предоставя на научния ръководител вариант на магистърската теза, която се корегира от научния ръководител.
5. Окончателният вариант на магистърската теза трябва да бъде подписан от научния ръководител.
6. В определения срок подписаните от научния ръководител магистърски тези се предават на техническия сътрудник на катедра “Управление” (каб. 1047) на хартиен носител и на електронен носител (с обозначени имена, специалност, факултетен номер, тема на магистърската теза).

III. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Магистърската теза включва следните елементи: увод, изложение (структурирано в 2 – 3 глави), заключение, приложения и използвана литература. Съдържанието на отделните части на магистърската включва:

1. Увод (въведение) на магистърската теза

Уводът (въведението) се разработва в обем до 2 стандартни компютърни страници (30 реда по 60 знака). Уводът включва:

- **Актуалност на темата и обосновката ѝ.**
- **Цел на магистърската теза.**

Целта на магистърската теза трябва да бъде точно, ясно и кратко формулирана. Тя трябва да бъде свързана със заглавието на магистърската теза.

- **Задачи на магистърската теза.**

Задачите на магистърската теза уточняват целта и се използват за указване на конкретните елементи, чрез които поставената цел ще бъде постигната.

Препоръчително е те да бъдат не повече от 4 – 5. Задачите могат да бъдат теоретически, методологически, методически и практически.

- **Ограничения**, които са предварително поставени и защо се налага да бъдат въведени (в случай, че тяхното въвеждане е необходимо).

2. Изложение

Магистърската теза съдържа обикновено 2 – 3 глави. Препоръчително е между отделните глави да има логически преход.

Условно съдържанието на отделните глави може да се представи по следния начин:

Първата глава като правило е с теоретически характер. Тя включва:

- ❖ *Литературен обзор*. Авторът показва ориентацията си в проблематиката на базата на литературни източници, какво вече е постигнато или известно по въпросите, с които се занимава разработката.
- ❖ *Основни теоретични положения*, които представляват основа на разработката.
- ❖ *Цитират се виждания и мнения на автори* по предмета или по темата на магистърската теза.

Втората глава е посветена на методологическите и методическите проблеми, които представляват основа за провеждане на изследването. Тя включва:

- ❖ Описание на методологията и методиката на изследването – понятийни и емпирични индикатори, инструменти за набиране на първична информация, проект за използване на информацията и др.
- ❖ Описание на начина, по който е събрана първичната информация.
- ❖ Изясняване на условията за провеждане на експеримента или наблюдението, конкретизация на използваната методика, характеристика на участниците, уточнение на периода. При възможност работата се илюстрира с таблици, графики и др.

Третата глава е посветена на емпиричното изследване. В нея се представят резултатите от анализа, формулират се обобщенията и изводите, които позволяват да се докаже формулираната теза. Препоръчително е да бъде изразено личното мнение на автора относно възможностите за усъвършенстване на изследвания обект или процес въз основа на получените резултати.

Като правило чрез всяка глава се решават една или повече задачи, а чрез разработката като цяло се постига целта на магистърската теза.

Структурата на разработката трябва да бъде добре балансирана, т.е. като съдържание и обем елементите ѝ трябва да са равнопоставени. При оценяването на разработката практическата част има водещо значение.

3. Заключение

Заключението е с обем до 2-3 стр. То има подчертано творчески характер. В заключението се припомня тезата на разработката и се посочва начина, по който тя е доказана. Извеждат се основните резултати и тенденции в развитието на изследвания обект или процес. Посочват се ключовите проблеми, идентифицирани в разработката и предложенията за тяхното разрешаване, включително се указва начинът, по който (евентуално) се/ ще се използват получените резултати в практиката.

4. Приложения

В приложенията се включват графики, схеми, таблици, въпросници, които са големи по обем. Освен това те могат да бъдат с помощно или с второстепенно значение за разработката. Ето защо не е нужно да бъдат привеждани в основния текст, за да не обременяват читателя с излишни подробности.

Приложенията трябва да бъдат номерирани поредно (Приложение №) като всяко приложение започва на нова страница.

Приложенията получават номер на съответната страница, отделно от номерата на страниците на основния текст. Като правило за целта се използват римски цифри или латински букви.

5. Използвана литература

В използваната литература се включват две групи литературни източници. В първата група се посочват заглавия, които са непосредствено използвани и цитирани в разработката. Във втората група се включват издания, които са допринесли пряко или косвено за подготовката на автора като специалист в изследваната област. При това списъкът с литература трябва да бъде разнообразен, т.е. той да съдържа монографии, учебници, списания, сайтове и др.

Използваната литература се подрежда по азбучен ред според фамилните имена на авторите. При изброяването на използваните издания трябва да се посочи следната информация:

- фамилното име на автора, инициалите или първото му име;

- заглавие на книгата;
- поредност на изданието (освен ако не е първо);
- име на издателството;
- място на издаване (град);
- година.

Например,

✓ *При един автор:*

Армстронг, М., Наръчник за управление на човешките ресурси. Делфин Прес, Бургас, 1993.

✓ *При двама или трима автори:*

Дженингс, Дж., Л. Хотън, Не големите изяждат малките, а бързите поглъщат бавните. Изд. “Класика и стил”, С., 2001.

✓ *При повече от трима автори:*

Харизанова, М., Управление на човешките ресурси: Теория, практика, интернет. РА “Неда”, С., 1999.

За използваните списания и вестници се дава следната информация:

- фамилното име на автора, инициалите на първото му име;
- заглавието и подзаглавието на статията, поставени в кавички;
- името на списанието или вестника;
- година на издаване;
- номер и година на броя;
- номер на страниците на използваната статия.

Пример за библиографиране на статия в списание:

Van Earde, Wendelien, “Procrastination at Work and Time Management Training”, The Journal of Psychology, 2003, Vol.3, No.2, pp. 421 – 434.

Пример за библиографиране на уебсайт:

http://www.vivacom.bg/bg/residential/about_us/company_information

Първо се изреждат и номерират източниците на кирилица (първо книгите и учебниците, след това списания и т.н.), а след това – на латиница. Накрая се поставят използваните нормативни актове и Интернет сайтове.

Позовавания и цитирания

Позоваванията означават дадена идея да не се цитира дословно. За целта в скоби се посочват авторът и годината на източника от списъка на използваната литература.

Пример: В резултат на проведения задълбочен анализ на стопанската практика Армстронг (Армстронг, 1993) предлага усъвършенстване на подходите за управление на човешките ресурси...

При цитиранията се привеждат точните думи на автора в кавички и под линия се посочват името на автора, точното наименование на публикацията, издателство, година и страница, където се намира цитираният текст. При това цитиранията се номерират, като съответният цитат и указанието под линия трябва да бъдат на една и съща страница. Цифровата поредност при индексирание може да се прави по отделни страници, по глави (раздели) или общо за цялата разработка. Препоръчително е последното.

Освен това, цитирането може да се направи в самия текст, като все повече се използва цитирането от типа “[номер: страница]” (поредният номер на съответния източник от списъка с използвана литература и съответната страница).

Пример: [5: 23], т.е. 5-ти източник от списъка с литература, стр. 23.

При неколккратно цитиране на един и същи източник както следващо цитиране може да се съкращава.

Пример: ⁵ Армстронг, М., цит. съч., с. 25.

При следващо цитиране на същия източник съкратеният текст е: “⁶ Пак там, с. 25.”

Цитирането може да се извърши и след глава, раздел или в края на разработката. Подреждането в този случай може да се направи по реда на цитирането в основния текст, което е за предпочитане, или по азбучен ред на автора или заглавието, като във всички случаи трябва да бъде установена точната връзка с основния текст.

Обем на магистърската теза

Препоръчителният обем на магистърската теза е 60 – 70 стандартни страници (1800 знака на страница). Приложенията не влизат в този обем. Прекалено големият обем създава риск за отклоняване на автора от избраната тема, за недостатъчно концентриране върху изследваните въпроси и др. От своя страна, малкият обем би могъл да се дължи на незадоволително изследване на избраната проблематика.

Препоръчително е магистърската теза да бъде добре структурирана с различни равнища на заглавия, които трябва да бъдат номерирани. При това приемливо е да се работи до три равнища на заглавия, които отговарят на логическата йерархия в изследваната проблематика.

Стил на магистърската теза

Стилът на изложението на магистърската теза е академичен. Той изисква използването на **трето лице, единствено число, сегашно историческо време**. Текстът не трябва да съдържа правописни и пунктуационни грешки. При използването на чуждоезични термини, те задължително трябва да бъдат преведени на български език, като след съответния термин в скоби се посочи оригиналното му наименование.

IV. ТЕХНИЧЕСКО ОФОРМЛЕНИЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Стандартната машинописна страница е с обем 1800 знака: 30 реда по 60 символа на ред.

Разработката трябва да бъде разпечатана на хартия А4. Полета: горе – min. 20 mm, долу – min. 20 mm, дясно – min. 20 mm; ляво – min. 25 mm (в зависимост от обема и начина на подвързване).

Препоръчва се за основния текст да се използват Times New Roman, Ariel или Courier New, 12 - 14 pt; разстояние между редовете: 1.5; подравняване на параграфите: двустранно (Alignment: Justified). За заглавията на отделните части следва да се използва удебелен шрифт и центриране. За бележките под линия е препоръчително да се използва шрифта на основния текст, размер 10 pt., междуредие Single.

Титулна страница на магистърската теза

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

Гр. София

Факултет: УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ

МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

НА ТЕМА:

.....

Дипломант:

Трите имена и факултетен номер

Специалност:

Име на специалността

Научен ръководител:

Звание и име на ръководителя

София, год.

Съдържанието на магистърската теза се поставя след титулната страница или в края на разработката. То трябва да включва заглавията на главите, разделите и параграфите във всяка глава, като за всички заглавия се посочват съответните им страници (с арабски цифри). Главите, разделите и параграфите се разграничават ясно: номерират се последователно с римски или арабски цифри, или комбинирано, в зависимост от обема или спецификата на съдържанието. Недопустимо е несъответствие между отразената в съдържанието структура и тази в самата магистърска теза.

Графиките и таблиците трябва да бъдат озаглавени и номерирани. Заглавието трябва да се постави над графиката или таблицата и да бъде дясно подравнено. Препоръчително е номерирането на графиките и таблиците да бъде свързано с номера на главата.

Пример: Таблица 3.2. означава втора поредна таблица в трета глава.

Другият възможен вариант е номерирането на таблиците и графиките по самостоятелен последователен ред за цялата магистърска теза.

За всяка фигура, таблица, формула и т.н., които не са собствено дело на автора, трябва да се укаже източникът (авторът).

Формулите се изписват на отделен ред. Всяка формула трябва да има обяснение на символиката на отделни редове.

Пример:(Формула 1.), където:
.....(обяснение на символите)

V. ПУБЛИЧНА ЗАЩИТА НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Дипломантът получава рецензията на магистърската теза в определения срок от сътрудника на катедра “Управление” (каб. 1047).

Дипломантът подготвя кратко експозе, в което представя *целта на разработката*, нейното *съдържание* и *изводите*, до които е достигнато чрез разработената магистърска теза. В края на своето изложение дипломантът дава отговори на въпросите и критичните бележки, посочени в рецензията на магистърската теза (в рамките на 3 – 5 мин.). След това Комисията по провеждане на публичната защита може да зададе допълнителни въпроси, на които дипломантът следва да даде обосновани отговори.